

Hnutí STAN bude mít čtyři ministry!

Ve středu 17. listopadu předal kandidát na premiéra Petr Fiala prezidentovi Zemanovi seznam nominantů na jednotlivé ministerské posty, a tedy podobu nové vlády.

Mezi nimi jsou i čtyři zástupci hnutí STAN. Prvním místopředsedou vlády a ministrem vnitra v nové vládě má být předseda Vít Rakušan. Funkci ministra školství by měl obsadit místopředseda hnutí Petr Gazdík, ministra průmyslu a obchodu pak místopředseda hnutí Věslav Michalík. Na pozici ministra pro evropské záležitosti je nominován senátor Mikuláš Bek.

Věříme, že prezident Zeman v nejbližších dnech jmenuje novou vládu a nebude tento proces nijak protahovat.

Je nejvyšší čas na změnu!

Hnutí STAN

STAROSTOVÉ A NEZÁVISLÍ ■

Kontaktujte nás!
www.starostove.cz,
facebook.com/starostove

Zadavatel a zpracovatel: STAN

PODEPSALI JSME S KOALICÍ SPOLU KOALIČNÍ SMLOUVU O NOVÉ VLÁDĚ

Předsedové koaličních stran SPOLU a Piráti a Starostové podepsali v pondělí 8. listopadu v Poslanecké sněmovně koaliční smlouvu. Strany se v ní zavazují k volební spolupráci v dalších čtyřech letech. Přílohou koaliční smlouvy je mimo jiné i koaliční program, který popisuje, jakým způsobem chtějí strany budoucí vládní koalice spravovat zemi.

„V obtížné době jsme spojili síly, abychom vyvedli zemi ze současné krize - ekonomické, zdravotní i krize hodnot. Chci sestavit vládu rozumu, odpovědnosti a konsenzu. Vládu, která nebude dělat rozdíly mezi občany a místo konfliktů bude hledat shodu a rozumná řešení. Nečeká nás jednoduché období. Naše země se musí vypořádat nejen s pandemií, ale i s následky bezohledného populismu předchozích vlád. Toto nezodpovědné vládnutí přineslo zemi a jejím občanům největší zadlužení v historii, vysoké ceny energií a nemovitostí, hodnotový rozklad. Přesto jsem přesvědčen, že spolu se nám

podarí zemi obnovit, modernizovat a posunout dopředu. Tam, kam sebevědomá země plná chytrých a slušných lidí patří. Po 8 letech devastace vrátíme zemi jejím občanům. To jsme slíbili, to i uděláme. Spolu,“ řekl koaliční kandidát na premiéra Petr Fiala.

„Dovolte mi ještě jednou poděkovat za důvěru, kterou jsme od vás, občanů České republiky, dostali. Byla tady jasná poptávka po společenské změně. My jsme tuto poptávku vyslyšeli a přišli jsme s nabídkou, kterou budeme za chvíli podepisovat a která je formulována v naší koaliční smlouvě. Pokusíme se společně udělat vše pro to, aby naši občané nezažívali zklamání. Přicházíme ve špatné době, ale budeme pracovat pro Českou republiku tak, abychom vám mohli po letech naší vlády předložit jasné vysvětlení, že je to země, která má perspektivu a která se dívá do budoucnosti. Čeká nás náročná práce, ale věřím, že to společně zvládneme,“ sdělil předseda hnutí STAN Vít Rakušan.

NOVÉ VEDENÍ SNĚMOVNY

POSLANECKÁ SNĚMOVNA MÁ NOVÉ VEDENÍ. POZICI PRVNÍ MÍSTOPŘEDSEDKYNĚ BUDE ZASTÁVAT **VĚRA KOVÁŘOVÁ**

Nově ustavená Poslanecká sněmovna si ve středu 10. listopadu na první schůzi zvolila své vedení. Její čelo obsadila podle dohody pětikoalice předsedkyně TOP 09 Markéta Pekarová Adamová. Jednou z místopředsedkyní byla zvolena místopředsedkyně hnutí STAN Věra Kovářová. Jako další pak do funkce poslanci vybrali v prvních dvou kolech Janu Mračkovou Vildumetzovou, Jana Skopečka, Jana Bartoška a Olgu Richterovou.

„Chtěla bych poděkovat za účast ve volbě všem poslancům. Zároveň si vážím důvěry, kterou jsem od nových kolegů dostala. Svoji funkci budu vykonávat svědomitě a s velkou pokorou. Čerpat chci ze svých dosavadních zkušeností, které jsem od roku 2013 prací ve Sněmovně načerpala. Instituce, jakou je právě Poslanecká sněmovna, si zaslouží získat zpět svoji důvěru

ve společnosti. I nadále budu prosazovat zájmy našich občanů a podporovat kvalitní život a rozvoj v obcích a městech, za které jsem celé své období bojovala. Budu konstruktivním členem nově složené komory Parlamentu a věřím, že obrat v naší zemi je na dobré cestě,” okomentovala své zvolení poslankyně a místopředsedkyně hnutí STAN Věra Kovářová.

V PLZEŇSKÉM KRAJI VZNIKL mSTAN

V úterý 26. října 2021 proběhla ustavující schůze mSTAN Plzeňský kraj. Schůze se konala v prostorách krajského úřadu Plzeňského kraje. Za přítomnosti vzácných hostů, pana poslance Josefa Bernarda, pana náměstka Pavla Čížka, tajemníka STANu v Plzeňském kraji Václava Cinádra, krajského předsedy mSTANu z Karlovarského kraje Daniela Starka a prvního místopředsedy mSTAN Jiřího Duchka, byl zvolen předsedou krajské organizace Erik Žákovec a místopředsedou David Bača. Mimo dvou zmíněných byl třetím zakládajícím členem tajemník Václav Cinádr.

Kromě oficiální proběhla neformální konverzace o budoucnosti a minulosti kraje, města Plzně a naší plzeňské buňky a o budoucnosti politiky obecně. Všichni jsme se shodli na tom, že čím dál více mladých lidí má zájem o politiku, že je to žádoucí a že z tohoto trendu máme radost. Jako hlavní témata rezonující mladším voličstvem byly zmíněny krize bydlení, úpadek politické kultury, korupce, polarizace společnosti na základě očkování, klimatická změna a udržitelnost.

Členové nově vzniklé plzeňské organizace a mSTANu Karlovarský kraj se shodli na tom, že by rádi do budoucna úzce spolupracovali, a to nejen díky vzájemnému propojení obou krajů, které pramení ze společné krajské historie, ale i kvůli tomu, že vícero členů mSTAN z Karlovarského kraje studuje v Plzni, a tím pádem je možné být takřka v každodenním kontaktu.

„V duchu historie chceme navázat na odkaz Západočeského kraje a plánujeme úzkou spolupráci,“ okomentoval Daniel Stark budoucí mezikrajskou spolupráci mladých.

Dále se řešily i nadcházející volby, které nás čekají ve skoro každém roce této dekády, a role nově vzniklé krajské organizace v nadcházejících kampaních.

Ke vzniku mSTAN v Plzeňském kraji se vyjádřil i Tomáš Pavelka, předseda mSTAN: „Mladí starostové a nezávislí se postupně rozšiřují do všech krajů naší země, Plzeňský kraj je naší desátou krajskou organizací. Poděkování patří aktivním mladým lidem i kolegům ze Starostů za podporu, bez které by mSTAN nemohl nikdy dobře a smysluplně fungovat. Chceme dokončit naši misi a zřídit fungující krajské organizace i ve zbývajících regionech.“

*Erik Žákovec,
nový předseda plzeňské krajské rady*

ROZHOVOR S MÍSTOPŘEDSEDOU STAN PETREM GAZDÍKEM

Počty nakažených koronavirem se opět dostaly k 15 tisícům, roste i množství lidí v nemocnicích. Jaká byste jako ministr školství zavedl opatření ve školách, aby se zamezilo šíření covidu?

Už na jaře jsme spolu s Piráty říkali, že stát by měl směřovat k přechodu na PCR testování ve školách, jednali jsme o tom s ministry zdravotnictví a školství. To bylo posléze odpákováno s tím, že na to nejsou kapacity. A ejhle, před několika dny ministr zdravotnictví Adam Vojtěch sdělil, že by se mělo ve školách testovat pomocí PCR testů. Trvalo tři čtvrtě roku, než na to přišli.

V září jsem upozorňoval, že nevěřím, že krajské hygienické stanice se svými kapacitami budou dostatečně rychlé, aby zabránily šíření koronaviru ve školách. Nyní trvá čtyři i pět dnů, než hygiena od projevení nákazy vydá opatření pro konkrétní školu. Což znamená masivní možnost šíření koronaviru.

Takže jaké první kroky byste dělal?

Snažil bych se napravit tyto dvě zásadní věci: konkrétně nastavit testování pomocí PCR testů – lokální testování, ne plošné. A hledat způsob, jak pomoci krajským hygienickým stanicím, aby od zjištění určité hranice nákazy ve škole trvalo řádově hodiny, maximálně jeden den, než hygiena vyhlásí opatření. A pojďme se bavit, jestli je ona hranice pět, nebo deset pozitivních, v jedné třídě, nebo ve více...

Na PCR testy ale musíme mít výběrové řízení, a co se týče hygieniků, jsou na tom kapacitně velmi špatně. Jak to tedy chcete provést?

Určitě to nepůjde ze dne na den. Opakovaně jsme říkali: Covid nepřestane za měsíc, za dva, za půl roku. Je tady napořád a musí být nastavený systém, abychom byli připraveni, kdykoliv se zvedne jakákoliv vlna. Vláda Andreje Babiše to takřka za dva roky nezvládla.

Ano, bude strašně těžké zvětšit kapacity hygien. Musíme hledat přechodná opatření. Pevně věřím, že budeme nastupovat v době, kdy bude vlna odeznívat, a opa-

tření nastavíme systematicky pro další možnou vlnu. Pokud to bude brzy a vlna nebude odeznívat, bude to krizový management s ministerstvem zdravotnictví. To má pro covid ve školství největší pravomoci.

Takže bych byl neustále v patách ministru zdravotnictví a řešil s ním a s jeho týmem, jak to uděláme. Není možné, aby se ministr zdravotnictví a školství vzájemně ostřelovali a důsledkem bylo masivní šíření koronaviru ve školách.

Zatím tedy nemáte nachystanou onu přechodnou fázi? Dost pravděpodobně bude potřeba.

Mnozí nám vyčítají, že v programu koalice není covid. Program jsme tvořili před 14 dny, kdy jsme nevěděli, jestli vláda vznikne v řádu dnů, týdnů nebo měsíců. Psát tam cokoli, co může být za tři měsíce, je nesmysl. Nevíme, co tu bude s covidem...

Ale víme, že tady bude.

V okamžiku, kdy prezident pověří Petra Fialu sestavením vlády, musí koalice zasednout a říct: „Blíží se jmenování vlády, toto budeme dělat s covidem.“ Ať je to covidový tým koalice Spolu nebo PirStan, které společně zasednou a hromadně sdělí zemi, na co se má ohledně covidu připravit.

Kdo jsou tedy ty klíčové hlasy, kterým budete naslouchat?

Nechci říkat žádné konkrétní jméno. Když řeknu Petra Smejkalu, s nímž jsem spoluvoják z Hradní stráže, některým se zjeví vlasy, stejně tak u jiného jména. Budeme se snažit tvořit akceschopný tým. Na opatřeních musí panovat vnitrokoaliční shoda.

Třeba molekulární biolog Marián Hajdůch, člen expertního týmu Spolu, řekl, že by školy na dva týdny zavřel.

Jen přes moji mrtvolu.

Navíc kandidát na ministra zdravotnictví Vlastimil Válek se vyjádřil, že je možné, že směřujeme k vánočnímu

lockdownu. Robert Plaga ve vládě Andreje Babiše nedokázal během pandemie obhájit školy, zatímco Karel Havlíček dokázal obhájit průmysl. Když se stanete ministrem, podaří se vám zajistit, že se školy nezavřou?

Ano, věřím tomu, že zavření škol bude až poslední instance, říkají to i kolegové z obou koalic. České děti nemohou dlouhodobě doplácet na covid a neschopnost vlády. Naše školy byly zavřené nejdéle v Evropě. Když se školy zavřou, možná díky tomu rychleji přežijeme covidovou vlnu, na druhou stranu si vyrábíme mnohem větší sociální a ekonomický problém do budoucna.

To se musí na miskách vah poměřovat, vláda by neměla naskakovat na první signální. Měl by to být až ten nejzazší krok, když už se na tom většina odborníků shodne a řekne, že to jinak nejde.

Ale kde je ta hranice? Kdy už je čas na lockdown a zavření škol?

Nastavovat v covidu hranice je velmi těžké. Se zájmem jsem si přečetl nápad podnikatele Karla Janečka na to, že by se

STAN V NOVÉ VLÁDĚ

měly uznávat protilátky. Já bych si to také přál. Ale někdo musí nastavit hranici. A já nejsem odborník na protilátky, abych řekl, jaké množství stačí nebo jak dlouho mohou vydržet. Protože u každého je to individuální. Kde je hranice všeobecného uznávání? Je to měsíc, půl roku? To musí říct odborníci.

Stejně je to s lockdownem. Obecně by se za hranici, kdy by se školy měly zavírat lokálně, měla považovat polovina žáků ve škole, to je všeobecně přijímaný fakt. A kdyby měla být zavřena třeba polovina škol, pojďme se bavit, co s tím. Jestli zvolit lokální opatření. Ale budu bojovat za každou otevřenou školu a okres, co to půjde.

Psychika dětí po covidu trpí, přibýlo úzkostí a duševních problémů. Ministerstvo školství slibuje podpořit místa školních psychologů a speciálních pedagogů. Co navrhujete vy?

Ministerstvo školství už nyní připravuje masivní podporu školních psychologů z fondů EU. Tak aby každá, i menší škola měla možnost využít nějaký čas v týdnu školního psychologa. To je jedna z věcí, které budou, předpokládám, příští rok uvedené do praxe. Ale to nestačí, protože jde o částku po nějakou dobu a my musíme toto prostředí vytvořit stabilně. Získané zkušenosti musíme převést do zákona a financovat tento problém dlouhodobě.

Pokud tedy nebude lockdown, budeme spoléhat na PCR testy. Jak ale přesvědčíte lidi, že testování ve školách je důleži-

té? Některým rodičům, ale i ředitelům to vadí.

Pro mě je v otázce covidu důležité, aby vždycky existovala alternativa. V některých oblastech je podle mě nucení k očkování už příliš. Na druhou stranu rozumím nařízení ministerstva, které jasně řeklo, že učitel, který není očkovaný, bude nosit respirátor. To je ta alternativa: máte možnost.

Stejně je to u testování žáků. Jako neočkovaný necháte dítě doma a učíte ho tak, jako když je dlouhodobě nemocné. Dítě pak ve škole složí příslušné zkoušky z jednotlivých předmětů. To je svobodné rozhodnutí rodičů. Ale my přece musíme chránit celek. Moje svoboda končí tam, kde narušuji svobodu někoho jiného.

Dovedete si představit diskutované očkování ve školách? Zákon to nyní sice neumožňuje, musel by u toho být rodič i pediatr...

Dovedu si to představit. V mnoha krajích, třeba v Olomouckém, fungují mobilní očkovací týmy, které jezdí po obcích a zejména starší lidé, kteří by se jinak velmi těžce registrovali a dostávali do vakcinačních center, to využijí. Nejsou to desetitisíce lidí, ale pomáhá to.

Sám mám kamaráda, který jezdí v takové očkovací skupině a je z toho nadšen. Říká, že to je přesně potřeba. Dovedu si představit, že něco takového může být soustředěno na oblasti, kde je problém s očkováním. Škola k tomu může sloužit. Už vidím, že si teď tisíce ředitelů řeknou:

Ministerstvo školství už nyní připravuje masivní podporu školních psychologů z fondů EU. Tak, aby každá i menší škola měla možnost využít nějaký čas v týdnu školního psychologa.

„To si zase Gazdík něco vymyslel, další práce.“ Ale myslím si, že se to škole a rodinám krutě vyplatí.

To znamená, že by se třeba o víkendu zřídilo v tělocvičně očkovací centrum pro děti, kam by se rodiny přišly nechat naočkovat?

Proč ne? Krizová doba si žádá krizová řešení.

V Belgii například fungovaly školy na principu střídání distanční a prezenční výuky po týdnech. Dovedete si představit tuto variantu, kdybychom se dostali do špatné situace?

Dovedu, říkali jsme to už na jaře ve strategii Za pět minut dvanáct. Vyžadovali jsme, aby ministerstva zdravotnictví a školství v rámci dlouhodobé strategie stanovila lokální možnosti pro ředitele školy: Domluví se s hygienou a zřizovatelem, že incidence onemocnění je už taková, že přejdou třeba do režimu dobrovolného ustavení rotujících tříd. Je to individuální, protože každá škola má jiný počet očkovaných dětí a učitelů, jiné logistické a technické možnosti.

Proto má být rozhodnutí lokální. Víím, že ředitelé škol se na takové rozhodování určitě netřesou. Ale pořád je to nejefektivnější řešení pro to, aby výuka nemusela přejít do online formy.

Už teď byli ředitelé dost nešťastní z toho, že nevěděli, co mají dělat, když se u nich ve škole vyskytne nákaza. Říkají, že zodpovědnost nakonec stejně leží na nich.

Ano, víím, že z toho nejsou nadšení, ale v důsledku to stejně leží na nich. Má o tom rozhodovat hygiena, ale když má ředitel ve škole 30 případů covidu a čeká čtyři dny na verdikt, stejně volá na všechny světové strany, mluví s rodiči a opatření dělá sám. Kdyby měl jasně nastavenou laťku, možnosti a pravomoc, je to pro něj možná jednodušší než současný stav.

STAN V NOVÉ VLÁDĚ

Na druhou stranu, nejsou to epidemiologové. Také nám přišly e-maily od rozladěných ředitelů.

Snažím se s řediteli mluvit, byl jsem krajský radní pro školství, mám mezi nimi řadu přátel. Ta pozice, ale i covid mě naučily, že budoucí ministr školství musí být ministr komunikace. Musí se se všemi bavit. Nemůže se jen zavřít v Karmelitské ulici a dohadovat se kvůli covidu s ministrem zdravotnictví. Musí provést desítky telefonátů s různými typy ředitelů škol a ptát se, co funguje, co nefunguje a co navrhuje. Jedině z toho se zrodí pozitivní řešení.

Nedovedeme si představit, jak toto vše bude ministr školství zvládat.

Už moje první starostenská zkušenost mě naučila, že můžete být sebelepší manažer, pracovat 20 hodin denně, ale pokud jste obklopen idioty, neuděláte vůbec nic. Jen chodíte a řešíte průšvihy.

Takže kdybyste na ministerstvo šel, pokusil byste se ho pozměnit?

Obecně nemyslím, že by tam měla nastat noc dlouhých nožů. Ale některé věci se změnit musí. Nedávno jsem seděl s naší velvyslankyní ve Velké Británii, která řeší problém našich studentů na Oxfordu, Cambridge a dalších prestižních univerzitách, kde po brexitu výrazně narostlo školné a studenti mají problém. A příslušný úředník ministerstva školství jim na dopisy neodpovídá.

To vidím jako velký problém, takže v takovém případě bude dotyčný úředník upozorněn, že takto ne. A pokud se to bude opakovat, nemůže tam sedět.

Už jste zmiňoval, že si necháte stávajícího ministra v pozici náměstka. Máte ještě další jména?

To je trochu nedorozumění, pan ministr tam nezůstane kvůli mně, ale kvůli služebnímu zákonu, protože je svým občanským povoláním odborný náměstek pro vysoké školství. Řekl jsem jen, že v okamžiku, kdy bych byl jmenován ministrem, budu se snažit o kontinuitu. Jedna z prvních věcí, které bych udělal, by byla schůzka s mým předchůdcem.

Zeptal bych se ho: „Milý Roberte, byl bych velmi rád, kdybys tady na ministerstvu zůstal. Pojďme se pobavit, jak vidíš svou budoucnost, práci na ministerstvu. V čem si myslíš, že můžeš být nejvíc přínosem?“ To ale můžu udělat až v okamžiku jmenování. Můžu k tomu jen říct, že bych si to přál, protože kontinuitu ve školství vidím jako zcela zásadní, protože ve školství holt všechno trvá. Když tady vymyslíme

geniální reformu základního školství, první výsledky uvidíme možná za deset let. A kde budeme my?

Proto stávající Strategie 2030+, která je skvěle napsaná, potřebuje pokračování. Shodli se na ní odborníci a víceméně i politická reprezentace. Rušit něco takového jen proto, že to přichystala předchozí vláda, je pitomost.

S kým byste se chtěl jako ministr radit?

Mám vytipované nejzásadnější organizace působící ve vzdělávání. Od České konference rektorů až po Českou radu dětí a mládeže – konkrétně nechci jmenovat, dokud s nimi nepromluvíme. Se zástupci těchto organizací bych chtěl mít každý měsíc pracovní snídani.

Chtěl bych, abychom jim řekli, co řešíme na ministerstvu, a oni okomentují, co si o tom myslí, bez ohledu na to, zda se jich to týká. Ve školství je potřeba nadhled. Aby i rektor Masarykovy univerzity a předseda České konference rektorů věděl, s čím zápasí skauti. Ti by zase měli vědět, s čím zápasíme s covidem.

České školství stagnuje, na tom se experti shodují. Bylo jasné, že ministerstvo školství připadne vaší koalici, ale velká část programu je doslovně převzatá z programu koalice Spolu. Jak program vznikal?

Dospěli jsme k tomu tak, že si spolu sedlo pět zástupců dvou koalic, uvařili si čaj a kafe a dvě a půl hodiny jsme precizovali větu po větě. Některé věty vycházejí z programu Spolu, ale jsou upravené.

Nechtěli jsme za každou cenu vymýšlet něco nového, když to musí odrážet programy a všech pět stran s tím musí být spokojeno.

A koalice Spolu je většina stran – z hlediska počtu mandátů i stran. Víceméně jsme se na tom shodli, už při odborných diskusích před volbami.

Ano, dábel může vést v detailu. V programu je napsáno, že budeme zjišťovat kompetence žáků v uzlových bodech, a problém bude v tom, že každý si to může představovat trochu jinak. Nebo že změníme systém zkoušek, že by maturitní zkouška měla vypadat trochu jinak. Tam se představy jednotlivých stran mohou drobně lišit. Ale bude úkolem ministra školství a vlády najít kompromis a to, co bude dobré pro české školství a studenty.

Tento text je součástí rozhovoru pro Deník N

Už moje první starostenská zkušenost mě naučila, že můžete být sebelepší manažer, pracovat 20 hodin denně, ale pokud jste obklopen idioty, neuděláte vůbec nic.

PRAVDA A LÁSKA MUSÍ ZVÍTĚZIT NAD LŽÍ A NENÁVISTÍ...

Tato slova bývalého prezidenta Václava Havla se stala symbolem polistopadových událostí v roce 1989. Od Sametové revoluce již sice letos uběhlo 32 let, ale i přesto má naše republika stále co slavit. Vždyť se jí tenkrát díky občanské aktivitě podařilo vymanit z dlouholetého komunistického područí a opět získat podobu demokratického státu.

Tehdy v pátek 17. listopadu nic nenasvědčovalo tomu, že by se v tento den mělo stát něco výjimečného. Mnozí se už těšili na volný víkend a na to, že zase budou moci po týdnu vypadnout z šedi denního života načerpat energii před přicházející zimou. Byl jsem v té době vedoucím lyžařského areálu, a jelikož jsme měli už vše připravené pro spuštění zimní sezóny a jen jsme čekali na sněh, těšil jsem se na příjemný, nepracovní víkend.

Často večer jsem poslouchal „štvavá“ západní rádia, která mi dávala naději, že by se v naší zemi mohlo konečně něco změnit. A právě v tento naprosto obyčejný pátek se najednou daly věci do pohybu. Tehdy před půlnocí jsem nemohl od rádia odtrhnout uši. To, co zaznívalo z éteru, mi nedalo spát, a tak jsem za hluboké tmy odjel do lyžařského areálu, kde jsem měl svou kancelář. Cítil jsem a najednou byl i přesvědčen, že se začíná dít něco velkého, ale s mnoha otazníky v mysli, jaký by to mohlo mít vývoj. Hlavou se mi honila spousta myšlenek, a tak jsem sedl k psacímu stolu a začal psát Prohlášení občanů Karlovarska, formou jakéhosi „desatera“. Vložil jsem do něj ty nejzásadnější věci, které trápily především nekomunistickou část obyvatel, a apeloval v něm na to nejpalčivější, co by se dle mého tehdejšího úsudku mělo změnit. Samozřejmě že jedním z bodů byla i výzva ke konci vlády jedné strany.

K ránu, když jsem prohlášení dokončil a podepsal se pod něj, jsem vyrazil sbírat další podpisy. Jako prvního jsem na parkovišti v lyžařském areálu potkal kamaráda, člena horské služby, který šel zrovna do služby. Řekl jsem mu o tom, že se podle zpráv z rádia v Praze asi něco děje, a rovnou se ho zeptal, zda mi prohlášení podepíše. Bez zaváhání odpověděl: „Honzo, tobě podepíšu všechno“. Najednou se do mě vlila jakási vnitřní jistota, že skutečně nastává nějaký zlom a že komunisti už by nemuseli být vládnoucí stranou.

Potom už to šlo všechno ráz na ráz. V sobotu jsem obcházel obec a od těch odvážnějších sbíral další podpisy. S kamarády jsme se rozhodli, že v neděli zajedeme do Prahy podívat se, co se tam vlastně stalo. Sraz jsme měli na Karlově náměstí a pak jsme se přesunuli na Národní třídu a ke Kaňkovu domu, kde mělo v pátek dojít k masakru studentů. Na Národní bylo poměrně málo lidí a nejprve nic nenasvědčovalo tomu, že by se tu mělo něco dít. Přiházeli ale další a zapalovali svíčky v místech, kde esenbáci mlátili studenty. Najednou nás bylo tolik, že už to byl regulérní dav, který se dal spontánně do pohybu směrem na Václavské náměstí a dále nás unášel nahoru k soše sv. Václava. Skandovala se různá hesla, až najednou celým náměstím znělo „jdeme na Hrad“ a dav se otočil a vydal se přes Můstek směrem na Hrad. V tu chvíli

jsme se najednou ocitli na chvostu všeho dění. My ale chtěli na jeho začátek, a tak jeden z nás, který pravidelně jezdil do Prahy na protirežimní setkání u příležitosti významných výročí, byl tolik otrlý, že se úplně nesmyslně ptal na cestu všude přítomných členů Veřejné bezpečnosti, aby z jejich vysílaček zjistil, kde se právě nachází čelo davu. To jsme dostihli u Národního divadla, kde se přidávali další lidé včetně herců, a všichni jsme v obrovské euforii pokračovali přes most Legií, než nás nakonec zarazil policejní kordon, který zatarasil celou Vítěznou ulici. Tam tehdy mohlo dojít k tragickému masakru, ale naštěstí se tak nestalo. Pln dojmů, že u nás asi již neodvratně nastal čas pádu komunismu, jsem v noci dorazil domů a hned v pondělí se zúčastnil první demonstrace v centru Karlových Varů u kina Čas.

Byla to zajímavá doba, která nám vrátila zpět svobodu, a proto jsem rád, že jsem ji mohl aktivně zažít. Následný vývoj nebyl vždy jednoduchý a hladký, ale sám za sebe si myslím, že uplynulá desetiletí lze veskrze hodnotit pozitivně. Máme zemi svobodnou, kde vládnou demokratické principy, jsme součástí obraného uskupení NATO a evropského unijního společenství a i hospodářsky a ekonomicky se nám průběžně zatím docela dařilo. Komunistické minulosti jsme se sice ještě úplně nezbavili, ale jsme k tomu opět o kousek blíže, když po létech do poslaneckých lavic již nezasedli komunističtí poslanci a nebudou tak moci rozhodovat o našich životech. Je to takové jedno malé vítězství vedoucí k upevnění naší demokracie. Ta je stále ještě velmi křehká, a právě proto ji musíme o to víc bránit a vážit si jí.

Jan Horník,
místopředseda Senátu

JAK JE TO S ČLÁNKEM 66? S KLIDEM A ČISTOU HLAVOU V SENÁTU ZABRÁNILI PARALÝZE NAŠÍ ZEMĚ

Velkým tématem posledních týdnů se stal článek 66 naší Ústavy. V souvislosti s hospitalizací prezidenta Zemana se zdálo, že tento článek opět rozdělil naši společnost na tři tábory. První skupina si myslela, že článek 66 měl být aktivován již dávno, druhá skupina označovala debaty o něm za pokus o puč a ta třetí se na to dívala zcela pragmaticky a s naprostým klidem. Podle toho, jak jsem celou věc mohl zblízka sledovat, si troufnu tvrdit, že Senát patří do té třetí skupiny.

Den po hospitalizaci prezidenta Zemana, kdy se jeho stav zdál vážný a nikdo nevěděl, co s ním vlastně je, jsem na 19. října svolal jednání naší senátní ústavní komise. A to hlavně proto, abychom se vyhnuli paralýze naší země a zablokování nezbytných ústavních úkonů. Bylo po volbách, a kdy jindy je role prezidenta důležitější, než právě v takové chvíli? Tehdy jsme neměli vůbec žádné informace o tom, co s Milošem Zemanem je. A právě proto byla na stole debata o článku 66.

Negativní roli v tomto celém bohužel sehrálo osazenstvo prezidentské kanceláře, které mlčelo a mlžilo zásadní informace. V trestněprávní rovině jejich možná pochybení již řeší policie a městské státní zastupitelství v Praze. My v Senátu řešíme „pouze“ rovinu ústavněprávní. Celou dobu jsem říkal (a je důležité to opakovat), že článek 66 není nic jiného než dočasné přenesení pravomocí prezidenta na předsedu vlády a předsedu Sněmovny po dobu, kdy prezident ze zdravotních důvodů nemůže rozhodovat. To se po zlepšení stavu Miloše Zemana a telefonickém rozhovoru pro Frekvenci 1 objektivně změnilo.

Od prezidenta Zemana se teď z ústavního hlediska neočekává nic jiného, než aby jmenoval nového premiéra, přijal demisi staré vlády a jmenoval ministry vlády nové. To prezident slíbil, že udělá.

My v Senátu jsme stále na pozoru. A proto jsme se na dalším jednání ústavní komise 9. listopadu shodli, že prozatím nebudeme doporučovat Senátu jednání k aktivaci článku 66.

Pokud ale opět budou informace nasvědčovat tomu, že prezident Zeman není schopen vykonávat významné pravomoci

(jmenování ministrů atd.), vyžádáme si další zprávu ošetřujícího lékaře. V případě, že zpráva potvrdí vážnost jeho zdravotního stavu, bude bezodkladně svolána schůze Senátu, na které bude navržena aktivace článku 66.

Přiznám se, že celá situace s článkem 66 a zdravím prezidenta Zemana opravdu není něco, co by mi bylo příjemné řešit. Jsem proto rád, že jsme se v Senátu většinově zvládli oprostít od přehnaných emocí a objektivně zhodnotit všechny informace a možnosti.

Já doufám, že vše poběží tak, jak má. A i když jsem zaznamenal některé komentáře, že to celé vlastně bylo zbytečné, tak musím říct, že si to nemyslím. A mám pro to hned tři důvody.

Vůbec díky zahájení debaty o článku 66 jsme zjistili:

- co je s prezidentem Zemanem a v jaké stavu se nachází,
- jestli je seznámen s výsledky voleb a koho se chystá jmenovat premiérem,
- jak se vyhnout hrozící paralýze ústavních procesů.

A to opravdu zbytečné nebylo.

Zdeněk Hraba,
senátor

BUDE ČESKÁ REPUBLIKA FIT FOR 55 DO ROKU 2030?

Dnes snad již nikdo nepochybuje o tom, že klimatická změna probíhá, Země se otepluje a může za to notnou měrou člověk. Za posledních 100 let se vlivem vypouštěných skleníkových plynů Země ohřála o více než 1 °C, v roce 2019 to bylo 1,2 °C a během pěti let bychom se měli dostat na hodnotu 1,5 °C.

Takový růst je více než 10x rychlejší než jakýkoliv pozorovaný přirozený růst teplot v historii a bude pokračovat, dokud budeme do ovzduší vypouštět další CO₂. Ostatně na tomto jsme se v Senátu během posledního plenárního zasedání v zásadě všichni shodli. Na čem jsme se zcela neshodli a co bude předmětem dalších jednání členských států a evropských institucí zejména v následujícím roce, jsou cesty a tempo postupu k dekarbonizaci v různých oblastech.

Hlavy států členských zemí EU v roce 2019 vyzvaly Evropskou komisi, aby podpořila klimatická opatření, která povedou k nulovým emisím do roku 2050. Ta na to reagovala nelegislativním sdělením Zelená dohoda pro Evropu, v němž představila záměr předložit několik desítek iniciativ pro následující léta. Balíček Fit for 55 je prvním souborem 16 opatření, která revidují unijní legislativu z oblasti klimatu, energetiky a dopravy. Primárním cílem je snížení uhlíkové emise do roku 2030 o nejméně 55 % oproti roku 1990 a nasměrování EU jako celku ke splnění cíle klimatické neutrality do roku 2050. Takový cíl je bezpochyby velmi ambiciózní, náš průmysl, ekonomika a doprava se budou muset zeleně transformovat. Jistě, investice budou vysoké, ale nesmíme zapomenout i na výnosovou stránku věci.

Projednávání balíčku na půdě Senátu vyvolalo polarizovanou debatu i v širší veřejnosti, zejména v otázce dodržování zásady subsidiarity. Parlament členského státu může Komisi zaslat tzv. odůvodněné stanovisko, pokud se domnívá, že návrh legislativního aktu je v rozporu se zásadou subsidiarity. Podle ní Evropská unie jedná v oblastech, které nespádají do její výlučné pravomoci, pouze tehdy a do té míry, pokud cílů zamyšlené činnosti nemůže být dosaženo uspokojivě členskými státy. Lhůta na zaslání takového stanoviska je 8 týdnů. Dosluhující vláda premiéra Babiše ovšem alibisticky odložila schvalování vládních pozic k evropským návrhům až na dobu po volbách. Vzala tak prakticky možnost zabývat se návrhy končící Poslanecké sněmovně a Senátu dopřála na diskusi mimořádně krátký čas. Odůvodněné stanovisko Senát nakonec přijal ke čtyřem skupinám aktů. Jde o pravidla pro sektor automobilové dopravy a infrastrukturu pro alternativní paliva, zdanění energetických produktů a elektřiny, revizi systému povolenek a podporu energie z obnovitelných zdrojů a energetická účinnost. Pokud by třetina parlamentů členských států zaujala stejný postoj, bude vystavena tzv. žlutá karta a Komise se bude muset návrhy znovu zabývat. V opačném případě půjdou návrhy do řádného legislativního procesu. V názoru na potřebnost těchto stanovisek nebyli senátoři zdaleka jednotní a některá usnesení byla přijata jen nejtěsnější většinou hlasů. To svědčí o tom, že nová vládní většina potřebuje o těchto politikách ještě diskutovat jak na vládní, tak na parlamentní půdě.

Evropské vyjednávání o balíčku Fit for 55 je vlastně teprve na samém začátku a bude trvat ještě nejméně rok. S největší pravděpodobností bude významná část klimatické legislativy schvalována v režii českého předsednictví v Radě EU v druhé polovině roku 2022. Cílem bude nalézt optimální mix opatření, který by spojil na první pohled neslučitelné, dekarbonizaci ekonomiky a podporu ekonomického růstu, a přitom by se vyhnul negativním sociálním dopadům. Novou českou vládu a české předsednictví v Radě EU čeká mimořádně náročný úkol, který je načrtnut v již podepsané koaliční smlouvě:

„Česko bude konstruktivním partnerem v globálních snahách o ochranu klimatu. Česká republika se zavázala, že bude zmírňovat dopady klimatických změn a přispěje k dosažení uhlíkové neutrality v Evropské unii do roku 2050. Green Deal je pro nás příležitostí, jak investicemi do udržitelného rozvoje čistých a obnovitelných zdrojů a cirkulárního hospodaření výrazně modernizovat českou ekonomiku, zvýšit kvalitu života a zlepšit životní prostředí.“

Mikuláš Bek,
senátor

17. LISTOPAD...

Hra na pamětníka od někoho, komu bylo v té době 11, moc nefunguje. Ale pocity, dojmy, útržky, stopy v hlavě i duši, ty tam mám. Dětský mozek je skvělý, reaguje na silné podněty, nedůležitým se nevěnuje. Brečící babička, když po dvaceti letech viděla v televizi Dubčeka, táta slavící se svými kolegy z práce, gymnaziální sourozenci s trikolourou na bundě... Soudružka učitelka, která jeden týden viděla studenty jako výtržníky s dlažebními kostkami, aby hned ten další připnula barvy naší vlajky na úpletový kostýmek. Na to se nezapomíná. Stejně jako na logo OF, Havla ve svetru a Letenskou pláň plnou lidí a naděje. Jo. Naděje. Na normální život bez komunistů, věžňů svědomí, povinné úcty k vyčpělým a z gruntu falešným modlám.

Obrovská svoboda devadesátek, střed Evropy se srdcem plným divokosti. Nadechnutí, které každý z nás zažíval po svém. Ten celkový obraz byl ale jednoduchý a krásný – žijeme. Můžeme. Chceme. Ale jako vždycky, když se opijeme, ať už alkoholem nebo svobodou, přestaneme vidět ostře. Pomalu šlapeme na brzdu a špatně se vyhýbáme překážkám. A my tu zatáčku najednou nevybrali. Nechali jsme podvodníky krást, komouše dělat politiku a oligarchy privatizovat tuhle zemi.

A ono je to, přátelé, pryč! Komunisty jsme po neuvěřitelně dlouhých 32 letech poslali do dějin. Navrch k tomu jsme přihodili velkopodnikatele s komunisticko-burešovskou průpravou. Obvykle nejsem škodolibý, ale vidět soudruhy vyklízet své parlamentní kanceláře, to mi jistou (historicky podmíněnou) radost způsobilo. Jako by se najednou vrátila naděje. Po volbách se v barech a hospodách po celé zemi slavilo, byla cítit úleva a nadechnutí. Přišla poptávka po změně. Objednali jste si ji ve volbách a my ji musíme přinést. Nezklamat. Vrátit se k tradici havlovsky odvážné zahraniční politiky, neschovávat se za Krušnými horami, ale být aktivní, odvážní, čitelní.

Ale taky nám musíte pomoci. Podporou, která nezmizí v době těžkých rozhodnutí. Odhodláním mít tuhle zemi rád i v situaci, která bude těžká. A bude vyžadovat vlastní nasazení, aktivitu, třeba i obět. Dejte nám, prosím, důvěru spolu se zpětnou vazbou. Kontrolujte nás, ale ne s nerealistickým očekáváním. Pojďme nezapomenout na ty, kteří volili jinak než my. Kterí třeba žijí jinak a mají jiné spektrum problémů. Cesta k soudržné společnosti začíná odstraňováním předsudků v nás. Nepohrdáním jiným stylem života a jiným druhem problémů, pochopením regionálních i sociálních rozdílů. Je potřeba vidět společnost jinak než černobíle.

Pojďme to společně zvládnout. Pojďme tu radost z voleb brát jako začátek, ne splněný cíl. Pojďme dnes slíbit všem těm, kteří nám před 32 lety vybojovali svobodu, že už to nepokazíme. Že tuhle zemi populistům, komunistům ani estébáckým koncernům už nedáme.

Díky všem, kdo mají rádi tuhle zemi.

Váš Vít Rakušan

STAN NA SÍTÍCH

Stanislav Polčák (18.10.):

Ve světle dnešních informací o stavu prezidenta republiky je zjevné, že ze všeho nejdůležitější je co nejdřív odstavit kancléře z Osvětíman a jeho hradní kliku.

@PREZIDENTmluvci je aspoň se svými žalmy neškodný, p. Mynář by měl už dávno vypovídat před vyšetřujícími orgány.

Lucie Potůčková (8. 11.):

Je to za námi. Odstát si slib 200 poslanců na štekách byla pěkná fuška, 😊 ale jinak dnes spíše ceremoniální záležitost. Ve středu to začne naostro. Beru tenisky, bude to dlouhé.

Petr Gazdík (28. 10.):

Kež vděčnost a vzpomínka na předky, kteří se zasloužili o naši svobodu dnes, přinese odvahu bojovat za ni pro naše děti!

Viktor Vojtko (10. 11.):

Právě jsme 102 hlasy zvolili novou předsedkyni Poslanecké sněmovny, Markétu Pekarovou Adamovou, která se ihned ujala nové funkce. Velmi gratuluji a přeji jí v této pozici hodně zdarů!

Martin Exner (31. 10.):

Na sjezdu Pulse of Europe jednáme i v neděli o tom, jak uchopit a komunikovat s evropskou veřejností i politiky důležitá evropská témata jako „no veto“, tedy většinové hlasování, klima, podporu proevropských stran a témat ve státních volbách a podobně.

A všichni tihle lidé to vidí jako důležité. Chápu, že mír, evropská spolupráce, prosperita a solidarita nejsou samozřejmostí, že o ně musí být pečováno a že mají mnoho nepřátel. Obětovali krásný víkend s rodinami, na výletech, na zahrádkách, sami si zaplatili cestu a hotel i jídlo a dva a půl dne tu spolu rokují, diskutují a vymýšlejí si další dobrovolnickou práci, na kterou budou rádi dávat další čas a posílat peníze.

Je tu ale úžasná atmosféra přátelství, spolupráce, úsměvů, respektu a pochopení. Jsou tu i vášnivé diskuze, různé názory, různé návrhy, ale vždy s úctou, zdvořilostí a respektem. To bych si chtěl v kufříku do Čech odvézt. 😊

Vít Rakušan (15. 11.):

Samozřejmě si velmi přeji, aby Piráti odsouhlasili koaliční smlouvu a vstup svých zástupců do vznikající vlády. Koalice Pirátů a Starostů má skvělý program a mnoho z něj jsme společně prosadili do vládních programových tezí. Je to program České republiky s lepší budoucností.

Musím ale odmítnout, že by Starostové svým odhodláním jít do vlády jakkoliv porušovali koaliční smlouvu. Naše stranické orgány, stejně jako ty pirátské, mají přeci právo vyslovit svůj postoj. A hlasování na jednání Celostátního výboru STAN bylo zcela jednoznačné - koaliční smlouvu jsme schválili a tím i umožnili našim vybraným politikům přijmout nominaci do vznikající vlády.

Pokud by (a to si velmi nepřeji) Piráti hlasovali proti vstupu do vlády, tak se nejedná o nějakou zradu ze strany STAN. Měli bychom tady situaci, kdy orgány dvou koaličních stran mají rozdílný názor na stěžejní rozhodnutí celé koalice. To je demokracie, nikoliv podvod. STAN i Piráti jsou suverénní strany. V takovém případě bychom museli vyvolat koaliční jednání a pokusit se najít východisko.

Osobně si neumím představit, že bychom v této fázi selhali, do vlády nešli, nevzali na sebe zodpovědnost za další směřování naší země. Pro voliče by bylo nepochopitelné, kdyby ve chvíli, kdy je možné vytvořit vládu demokratických stran s výraznou většinou, přišla politická krize. Nechceme vrátit do hry ANO a SPD. Stejně tak je nesmyslný model menšinové vlády SPOLU.

Někdy se říká "když můžeš, tak musíš" To je v tento moment i jednoznačný pohled STAN, který považuji za politicky prozíravý a dospělý.

Věslav Michalík (4. 11.):

Razantní zvýšení sazeb je jasným signálem ze strany ČNB, že inflaci vnímá jako velké riziko s minimálně střednědobým výhledem. Bude znamenat další tlak na rozpočty domácností zatížených hypotékami.

Představuje dodatečné riziko pro hospodářský růst, což v kombinaci s dražší obsluhou státního dluhu bude vytvářet tlak na příjmovou i výdajovou stránku státního rozpočtu. Vysoký úrokový diferenciál mezi korunou a EUR pak přispěje k ještě větší EUROizaci české ekonomiky.

ŘÍJEN 2021

PŘEDSTAVILI JSME PLÁN PODPORY PRO ZAČÍNÁJÍCÍ PODNIKATELE

Omezení byrokracie, pomoc s financováním, méně překážek a konec účelového 'zaklekávání' i digitální prostředí, které ulehčí administrativu. Začínající malé a střední podniky se dočkají pomocné ruky od Pirátů a Starostů, jejichž cílem je vytvoření lepších podmínek pro startupy. Chaos premiéra Babiše v průběhu pandemie zasáhl především malé a střední podnikatele. Pomoc ze strany státu byla nedostatečná a přicházela s několikaměsíčním zpožděním. Je nejvyšší čas začít firmy v jejich začátcích konečně podporovat.

„Zohledníme reinvestice ve zdanění firem a umožníme začínajícím firmám odepisovat si investice do výzkumu a vývoje od odvodů za zaměstnance. Tím podpoříme malé firmy, inovace, ale i snížíme náklady práce. Firmám také konečně umožníme vydávat zaměstnanecké akcie, které se v současnosti kvůli jejich zdanění nevyplatí. To pomůže malým rostoucím firmám přilákat experty, které by si jinak nemohly dovolit,“ dodal lídr kandidátky plzeňského kraje Josef Bernard.

Náš plán naleznete [zde](#).

PRAVIDLA MUSÍ PLATIT PRO VŠECHNY STEJNĚ, I PRO PREMIÉRA

V kauze Pandora Papers se ukázalo se, že premiér Andrej Babiš přes daňové ráje převedl téměř 400 milionů a nakoupil za ně nemovitosti ve Francii včetně luxusního zámečku. Koalice Pirátů a Starostů ho proto na začátku října vyzvala ke zveřejnění daňového priznání.

„Kauza premiéra Andreje Babiše hýbe znovu světem. Andrej Babiš vypral téměř 400 milionů přes firmy v daňových rájích, aby si za to koupil nemovitosti na francouzské riviéře. V červnu 2011 v Hospodářských novinách přitom tvrdil, že žádné offshore firmy nemá. Ve Sněmovně v květnu 2015 řekl, že si nezníčí jméno pro pár drobných na offshore firmách. Od Andreje Babiše slyšíme jen samé lži. V zájmu českých občanů proto žádáme zveřejnění daňového priznání,“ uvedl ke skandálu předseda Vít Rakušan

BUDEME USILOVAT O NALEZENÍ VINÍKA V KAUZE BEČVA

Kvůli možnému záměrnému selhání státních orgánů při vyšetřování podal místopředseda hnutí Petr Gazdík trestní oznámení. Podle závěrečné zprávy sněmovní vyšetřovací komise, jejíž zpravodajem byl právě Petr Gazdík, došlo k několika pochybení při vyšetřování.

„Od otravy Bečvy, v níž uhynuly tuny ryb, uplynul rok, ale stále nebyl nalezen viník. Po stovkách hodin strávených nad rozhovory a analýzami vtěto kauze se mi nechce věřit nešťastným náhodám. Zvláště když vidíme, kolik nejasností se točí právě kolem pana premiéra a jeho byznysu v celé této kauze. Znalecký posudek byl policií zadán už pátý den havárie. Tedy v době, kdy zatím ani nebyly řádně prošetřeny všechny podniky a nebyli vyslechnuti svědci. Vůbec se nezabývali firmou Deza, u které se po měsíci zjistilo, že v daný čas zde byla provozní událost či havárie na kaustifikační jednotce. Verze prezentovaná ČIŽP je v rozporu s verzí policie a je nutné vše objasnit pro důvěryhodnost obou orgánů a institucí i pro českou veřejnost, která si pravdu zaslouží,“ uvedl Gazdík.

Zároveň upozornil, že bude usilovat o nalezení viníka i objasnění chyb při vyšetřování celé kauzy: *„Podal jsem proto trestní oznámení na podezření ze spáchání trestného činu zneužití pravomoci úřední osoby a dalších trestných činů. Hrozí, že některá pochybení by mohla být výsledkem nátlaku souvisejícího se zločinným společením. Zároveň ale považuji za klíčové nalézt isamotného viníka. Nesmíme už dopustit další průtahy. Tato kauza volbami neskončí.“*

17. LISTOPAD – CELÝ SVĚT SI PŘIPOMÍNÁ ČESKÉ STUDENTY

Mezinárodní den studentstva je jediným dnem mezinárodního významu, který má český původ a je připomínkou tragických událostí, k nimž došlo v období od 28. října do 17. listopadu 1939 v tehdejší Protektorátě Čechy a Morava. Byl vyhlášen v roce 1941 v Londýně při příležitosti druhého výročí těchto událostí. Stalo se tak na zasedání Mezinárodní studentské rady, jehož se zúčastnili delegáti z 26 zemí.

Novelou zákona o státních svátcích byl v únoru 2019 zásluhou Národního parlamentu dětí a mládeže tento den přidán také mezi vyjmenované státní svátky s pracovním klidem, s názvem „Den boje za svobodu a demokracii a Mezinárodní den studentstva“. Vše začalo násilným potlačením poklidné demonstrace u příležitosti 21. výročí vzniku Československa 28. října 1939 v Praze, během níž byl těžce zraněn student Lékařské fakulty Univerzity Karlovy Jan Opletal a zabit pekařský dělník Václav Sedláček. Na potlačování demonstrace, jež se konala na Václavském náměstí, se kromě sil pořádkové policie podílely i jednotky SS. Následovaly další střety na dalších místech v Praze, při nichž Němci stříleli nejen pro výstrahu, ale i do demonstrantů. Při jedné z těchto potyček byl postřelen právě Jan Opletal, který 11. listopadu svému zranění podlehl. Jeho pohřeb se konal 15. listopadu na Albertově, odkud byla rakev s ostatky převezena na nádraží a odeslána na Moravu. Následné demonstrace, jež se změnila v protest proti okupaci, se zúčastnily tisíce lidí. Opět došlo ke střetům mezi demonstranty a pořádkovými silami.

Hned následujícího dne se v Berlíně konala porada za účasti Adolfa Hitlera, jejímž výsledkem bylo rozhodnutí o uzavření českých vysokých škol na dobu tří let, zatčení a popravení 9 vedoucích představitelů studentské organizace (Josef Adamec, Jan Černý, Marek Frauwirth, Jaroslav Klíma, Bedřich Koula, Josef Matoušek, František Skorkovský, Václav Šaffránek a Jan Weinert) a internace stovek studentů v koncentračních táborech. Ještě v noci ze 16. na 17. listopad došlo k rozsáhlému zatýkání českých studentů v Praze, v Brně a v Příbrami. Studenti zatčení gestapem a jednotkami SS v Praze byli dopraveni do ruzyňských kasáren, kde došlo i k popravě 9 představitelů studentských organizací. Celkem 1200 zatčených studentů bylo poté převezeno do koncentračního tábora Sachsenhausen-Oranienburg, odkud jich byla většina propuštěna koncem roku 1942, zbytek pak v lednu 1943. Z těchto 1200 studentů nepřežilo útrapy koncentračních táborů 35.

Ústřední svaz československého studentstva vyvíjel po roce 1939 v zahraničí za pomoci naší exilové vlády aktivní činnost, jejímž vyvrcholením byla právě londýnská schůze Mezinárodní studentské rady v roce 1941, která přijala takzvané Prohlášení spojeneckých studentů k 17. listopadu, jež vyhlásilo tento den Mezinárodním dnem studentstva.

Výuka na českých vysokých školách byla obnovena po skončení druhé světové války. Naopak Německá universita a německé

*Jakub Krainer,
Předseda Oblastní organizace STAN Znojemska
a tajemník Jihomoravského kraje*

vysoké školy technické byly dekretem prezidenta republiky Edvarda Beneše z 18. října 1945 zpětně zrušeny ke dni 17. listopadu 1939. Všechny tituly získané v období mezi těmito daty byly tedy neplatné.

Smutná doba a velmi smutné výročí. Natolik zásadní, že se stalo Mezinárodním dnem studentstva na celém světě. Má-li mít obět našich babiček a dědů význam alespoň v připomínce všem dalším generacím, je to zadostiučinění. Ale slabé. Daň, kterou za to zaplatily válečné ročníky studentů i celá naše společnost, byla příliš vysoká a zbytečná. Nechť si ve středu všichni připomeneme, že takovou situaci už nesmíme nikdy opakovat ani její opakování dopustit.